

Forfatter: Kidde, Harald

Titel: Udrag fra Jærnet

Citation: Kidde, Harald: "Jærnet", i Kidde, Harald: *Jærnet*, udg. af Knud Bjarne Gjesing ; Thomas Riis , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, isamarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1990, s. 442. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kidde04ny-shoot-idm140608062625216/facsimile.pdf> (tilgået 28. oktober 2021)

Anvendt udgave: Jærnet

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

- Emigranter*: tilhængere af den styrede franske kongefamilie Bourbon, der efter den franske revolution måtte leve i landflygtighed. Den hvide farve var deres symbol. – *jærnske Bæsther*: gymnastikpædagog F.L. Jahn (1778-1852) startede under indtryk af napoleonskrigene en gymnastikbevægelse blandt den tyske ungdom med national-folkeligt sigte. Sort, rødt og gyldent var symbol på den tyske frihedsbevægelse. – *Beich-bier*: tatarfolk i Ural. – *Tottenbornske Korps*: efter den tyskfødt feltherre Friedrich Karl Tottenborn (1778-1845). – *Royal Suddois*: se n.s. 114. – *Kosmopolis*: verdensbyer. – *den hvide Rædselsperiode*, *den hellige Alliances løsnende Tid*: om den reaktionære periode efter Napoleons fald, benævnt efter Den hellige Alliance, forbundet mellem de sejrende magter. – *Icehor*: by i Holsten. – *Biribi*: se n.s. 200.
- 304 *«Gennem natens søngens klingere»*: ikke identificeret. – *Frau Hilde*: se n.s. 244.
- 305 *«dræbt Poeten Lagourenna»*: se n.s. 171. – *«Gode geese, glaset tom»*: se n.s. 163. – *Penelope*: Odyseus' hustru, der måtte vente på sin ægtemand i tyve år.
- 306 *Hymen*: den græske bryllups gud, ofte fremstillet som en ung mand med en fakkel. – *Beneficeljem*: se n.s. 301. – *«som Moderen sit Barn i Evigtyet»*: H.C. Andersens *Historien om en Moder* (1848). – *Kontrafærd*: afbildede.
- 307 *«Fionden Sadekornet faldet til Jordens»*: Joh. 12,24. – *«et i Abo»*: J. Kor. 15,28 og Gal. 3. – *Erik den Fjortendes Læremester*: Benedictus Olaf (Bengt Olsson) (o. 1523-82) skrev bl.a. *En nyttigh lakere book* (1578).
- 308 *af Lucas om Sadelkorn*: Luk. 8,5-8.
- 309 *«som varer til Sanct Knut»*: se n.s. 134. – *«fjere Lusse»*: se s. 319. – *Syracusas blinde Helgeninde*: kristen jomfru fra S. Lucia, død som martyr ca. 304 (?) Helgendag 1312., som endnu i Norden o. 1700 regnedes for solhverv. Hendes navn (lux = lys) har ført til legenden om, at hun fik stukket øjnene ud. Beretningen om, at hun selv stak øjnene ud for at afvende sin hedenske kejlers kærlighed, gengives i Selma Lagerlöf, *«Luciadagens Legend»* (*En bok om Vänmland I*, 1917, s. 9). – *Russiske*: mont af ringe værd (1/12 skilling).
- 311 *Dis*: gudinde i nordisk mytologi.
- 313 *Girandoler*: flerarmede lysstager. – *Trømpetuarine*: marinetrompet, gammeldags strygeinstrument med kun én streng, stærk, metallisk klang. – *«et Fuglpar sendt ud over Syndflodens Vand»*: Jf. 1. Mos. 8,10-11.
- 314 *Erik den Hellige*: svensk konge o. 1158, foretog korstog til Finland. – *Cylfe*: svensk sagnkonge. – *Brävalla Høde*: slagplads for det sagnhistoriske Brävallaslag mellem danskere og svenskere. – *Ingjäll Ilhvåde*: svensk sagnkonge, Olof Trätäljas fader. – *Grub*: efter legenden den hellige skål, hvori Kristi blod opsamledes efter korsfæstelsen.
- 316 *Trøsketunde*: egl. tønde, hvor man opbevarer frønet træ til optænding.
- 317 *I min Ånd skal Slægten velsignes*: Jf. 1. Mos. 12,3.
- 318 *Mazellier*: slægt af franske billedkunstnere, der i slutningen af 18. årh arbejdede for det svenske hof. – *Kobnådens Flise*: flise af marmorlignende, grønlig serpentinkalksten.
- 319 *«Venite all' aglio»*: «Kom hurtigt min lille båd, Sancta Lucia!» (napolitansk